

Vystúpil z komfortnej zóny a stal sa predsedom RPPK Trenčín

Regionálna poľnohospodárska a potravinárska komora Trenčín má od konca apríla nového predsedu, ktorý plní zároveň aj funkciu riaditeľa. Stal sa ním vyštudovaný mechanizátor Martin Švajda, ktorý si v prvovýrobe odbil 18 rokov života. Pôsobil v rodinnom podniku Agrosúča, a.s. aj v Roľníckom družstve podielnikov Chocholná-Velčice na rôznych pozíciách. Nadobudnuté poznatky z praxe sa snaží zužitkovať vo svojom novom poslaní. Zatiaľ úspešne. „Veľa sa hovorí o tom, že poľnohospodári sú mimoriadne citliví a často plačú za každé jedno euro. Keď je dôvod na plač, tak plačme, ale keď sa problémy vyriešia, tak pochválme a uznajme, že sa niečo podarilo,“ hovorí v rozhovore Martin Švajda.

18 rokov ste pracovali priamo v poľnohospodárskej prvovýrobe. Čo Vás viedlo k tomu, aby ste zmenili prácu, nastúpili do štruktúr komory a angažovali sa v regióne?

V roku 2021 ma navrhli a následne aj zvolili do Predstavenstva RPPK Trenčín. Mne nikdy nebolo jedno, kam sa bude poľnohospodárstvo uberať. Aj preto som bol rád, že ma do predstavenstva pozvali. Po tých 3 rokoch v predstavenstve nám končila v RPPK naša pani riaditeľka, ktorá tu pôsobila úctyhodných 30 rokov. Snažili sme sa nájsť vhodného nástupcu na jej miesto. Hlásili sa nám tam rôzni ľudia. S úsmevom na to spomínam. Životopisy prišli od kuchára, čašníka, asistenta konského zubára či futbalového rozhodcu. Po vzájomnej diskusii v predstavenstve som sa rozhodol zaujať túto pozíciu ja.

Aj Vás to tam reálne ťahalo, alebo ste na post riaditeľa nastúpili preto, že nebol žiaden odborne zdatný kandidát?

Jednak ma to aj ťahalo, vždy som mal na mysli slová teraz už bývalého predsedu SPPK Emila Macha, ktorý viackrát na rôznych fórach vyzýval, aby sa do štruktúr komory tlačili aj noví a mladší ľudia

z odvetvia. Keď som videl, ako sa on vie pobiť za komoru, tak mi bol určite príkladom a aj preto som do toho išiel. Musíme naozaj aj my vystúpiť z komfortnej zóny, pretože je to niečo úplne iné ako v tej prvovýrobe. Sú to rozdielne nádoby. Výhodou však je, že teraz dokážem z praxe výrazne ťažiť.

S odstupom času toto rozhodnutie nelutujete?

Nie. Ja som bol ihneď hodený do vody. Keď som nastúpil, vo februári sme hneď organizovali školenie pre našich členov. Prišiel tam aj predseda SPPK a celé predstavenstvo komory, ale aj samotný minister. Vtedy sa to všetko 'mlelo', naprieč Slovenskom hustla nervozita s nevyplatenými platbami, riaditelia PPA sa menili ako na bežiacom páse. Hneď v ďalšom mesiaci sme organizovali celoslovenský protest. Musel som teda plávať ihneď od začiatku a išlo to. Dost' ma to aj chytilo. Za tých pár mesiacov sme už určite aj vyriešili množstvo problémov aj tu u nás v regióne.

Neostali ste však na poste riaditeľa príliš dlho a stali ste sa rovno predsedom regionálnej komory. Ako sa to udialo?

Po nástupe na pozíciu riaditeľa a organizácii štrajku som okúsil, aké náročné je niečo také pripravovať. Úprimne poviem, že som bol až nemilo prekvapený, ako niektorí od toho dávali ruky preč, pritom o proteste rozprávali a chceli ho. Pri vybavovaní všetkých povolení a dokladov, každý jeden papier, som musel vždy riešiť s predsedom. Po zvážení viacerých výhod pre samotný región som sa rozhodol kandidovať na zlúčenú funkciu riaditeľa a predsedu regionálnej komory. Nakoniec sa to na našej valnej hromade 30. apríla aj potvrdilo a stal som sa predsedom.

Bolo náročné ich presvedčiť, že je možné vykonávať takúto zdvojenú funkciu?

Naším členom som predstavil hlavné dôvody, prečo je to výhodné. Pri každodennej práci a vybavovaní rôznych dokumentov vieme ako úrad fungovať efektívne a komplexnejšie. Dôležité je však aj to, že momentálne nepôsobím priamo v žiadnom podniku. Mám teda oveľa väčší priestor venovať sa komore a viem byť omnoho viac nápomocný samotným členom. Keď mi niekto zavolá s konkrétnym problémom, mám priestor ho hneď riešiť. Kde viem, tam hľadám pre nich odpoveď a riešenie.

Čo sa Vám za to krátke obdobie už podarilo v regióne zmeniť alebo vylepšiť?

Za ten krátky čas sme prijali aj nových členov. Nebolo to žiadne veľké presvedčanie, oni aj chceli byť našimi členmi, ale nebolo to dotiahnuté do zdarného konca. Každému som sa však osobitne povenoval a výsledkom sú tri nové poľnohospodárske podniky a jeden podnik služieb. Všetky podniky sa snažím navzájom previazať, aby boli všetci spokojní a mali z toho tiež nejakú výhodu a benefit.

O spájaní sa v rámci komory veľa diskutuje. Vy ste zatiaľ spojili funkciu riaditeľa s predsedom a prináša to konkrétne výsledky. Čo teda hovoríte na spájanie v rámci regiónov?

Hovorí sa o tom celé roky. Je to aj jedna z mojich priorít. Po nástupe som hneď zvolal krajskú radu. Stretli sme sa všetci z trenčianskej, považskobystrickej, bánoveckej a prievdzskej komory a začali sme diskusiu aj na túto tému. Nedá sa to však šiť horúcou ihlou, je to na dlhšiu diskusiu, ale som otvorený takémuto riešeniu. Čakáme na ich valné hromady, a potom sa rozhodneme, ako budeme postupovať ďalej.

Vidíte to reálne?

Verím, že by sa to mohlo podariť, lebo len v jednote je sila. Mnohým regiónom by to určite pomohlo. Sú totiž regionálne komory, kde nevedia nájsť a zaplatiť riaditeľa komory, nakoľko ich rozpočty im to

nedovoľujú. Podobné je to pri obsadzovaní pozícií v predstavenstve týchto komôr, kde je neraz problém dostať ľudí, ktorí to reálne chcú robiť a majú na komoru čas. Spojenie teda môže pomôcť hlavne po ekonomickej a finančnej stránke, pretože sa vytvorí priestor na zaplatenie vhodných-schopných adeptov pri vedení spojeného úradu komory.

Je toto aj nejaká vaša prioritná úloha, s ktorou ste do toho išli?

Áno, ale triezvo v tom vidím veľa prekážok, takže to bude náročné. Je to však môj cieľ a budem robiť všetko pre to, aby to vyšlo. Ponúkam totiž niečo, čomu verím, čo je dobré a mohlo by to fungovať a napredovať. V jednote by sme mali aj väčší výtlak vo veľkom predstavenstve komory.

Aká bude vaša úloha v rámci poľnohospodárstva v regióne?

U nás máme stále veľa podnikov, ktoré majú silnú živočíšnu výrobu. Aj toto bude moja veľká úloha. Chcem našim členom pomôcť a udržať tú výrobu. Aj v podniku, kde som pôsobil sme chovali ovce a hovädzí dobytok, takže rozumiem, aká je tam zložitá situácia. Mrzí ma tiež, že sa postupne vytráca podpora pre mäsový dobytok. Mám informácie, že aj niektorí naši členovia sú odhodlaní dobytok na dve tri várky rozpredať a už ďalej s chovom nepokračovať.

Ten agronóm či zootechnik nemá toľko času zaoberať sa papiermi. Je tu obrovská byrokracia, ktorá je pre nás nesmiernou záťažou. Minule som bol v Českej republike na pracovnej ceste, ktorú zorganizoval zväz obilninárov. Jednotlivé podniky tam už majú aj tzv. 'ítečkarov' agronómov. To isté určite čaká aj naše podniky. Jeden agronóm bude sedieť v kancelárii a druhý bude v teréne.

Tých problémov je v sektore neúrekom, ale čo vás možno naopak pozitívne prekvapilo?

Veľa sa hovorí o tom, že poľnohospodári sú mimoriadne citliví a často plačú za každé jedno euro. Na našom valnom zhromaždení som mal nachystanú analýzu. Dvíhali sme aj členské príspevky, aby sme vedeli normálne fungovať. Spracoval som teda materiál, náhodne som vybral šesť podnikov tu z okolia. Päť z nich malo silnú živočíšnu výrobu a jeden len rastlinnú výrobu. V tom materiáli som zhodnotil jednotlivé podpory, ktoré do veľkej mieri vylobovala práve SPPK. Spočítal som jednotlivé kompenzácie za mlieko, sucho, mimoriadne podpory v dôsledku vojny na Ukrajine, odvodovú úľavu na zamestnancov, ktorá ešte stále trvá a prišiel som so záverom, že aj to zvýšené členské vo výsledku tvorí len 0,5 až 1,5 % z týchto podpôr. Milo ma prekvapilo, ako to všetci členovia prijali.

Niekedy nás nazývajú, že sme plačkovia a niekedy si to aj úprimne zaslúžime. Keď je dôvod na plač, tak plačme. Keď sú problémy, tak na ne poukazujeme a riešime ich, ale keď sú vyriešené, tak pochváľme a uznajme, že sa niečo podarilo.